

Kenmerk	W10.02.0388/II
Datum advies	14 oktober 2002
Vindplaats	Kamerstukken II 2002/03, 28 665, nr A

Volledige tekst

Voorstel van wet met memorie van toelichting tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van de stimulering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie.

Bij Kabinetsmissive van 6 september 2002, no.02.004103, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Economische Zaken, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet met memorie van toelichting tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 ten behoeve van de stimulering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie.

Het wetsvoorstel wil bijdragen aan een duurzame en milieuhygiënisch verantwoorde elektriciteitsvoorziening door aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet (hierna: TenneT) de taak te geven te bevorderen dat in Nederland geïnvesteerd wordt in productie-installaties voor duurzame elektriciteit en klimaatneutrale elektriciteit alsmede dat installaties voor warmtekrachtkoppeling (hierna: WKK) op rendabele wijze kunnen worden geëxploiteerd. Het wetsvoorstel is er daarbij mede op gericht het weglekken van subsidie naar het buitenland te voorkomen. Om op kostenefficiënte wijze de productie van groene stroom (*zie noot 1*) te stimuleren worden de bestaande instrumenten ter bevordering van de productie van groene stroom vervangen. De producentenvergoeding voor groene stroom komt te vervallen (de artikelen 36o en 36r van de Wet belastingen op milieugrondslag (Wbm) vervallen en artikel 36u Wbm treedt niet in werking). In plaats van het nihiltarief voor groene stroom (artikel 36i Wbm) wordt een gereduceerd REB-tarief (regulerende energiebelasting) op groene stroom geheven. In plaats van de bestaande stimulering wordt in het nieuwe systeem TenneT verplicht aan producenten die op het Nederlandse net zijn aangesloten het bedrag te vergoeden dat de productie van groene stroom meer kost dan de productie van grijze stroom, de zogenaamde productiewaarde van groene stroom.

De Raad van State maakt naar aanleiding van het wetsvoorstel opmerkingen met betrekking tot, onder andere, de strijd van de gekozen bekostigingssystematiek met het EG-Verdrag, een mogelijk ontmoedigend effect van de regeling op het gebruik van groene stroom en de keuze voor de koop van productiewaarden. Hij is van oordeel dat in verband daarmee het voorstel nader dient te worden overwogen.

1. De maatregel die groene stroom voor consumenten aantrekkelijk maakt en daarmee - indirect - de productie van groene stroom stimuleert, het nihiltarief voor groene stroom in de REB, wordt vervangen door een verlaagd tarief. Het nieuwe systeem dat uitgaat van een rechtstreekse subsidie in de vorm van de aankoop van productiewaarde, aan in Nederland gevestigde producenten van groene stroom, voorziet niet in een andere maatregel die de

vraag naar groene stroom stimuleert. Mede in het licht van artikel 87 van het EG-Verdrag zal de hoogte van de ingevolge het voorstel te verlenen subsidie in de vorm van de aankoop van productiewaarde groene stroom niet hoger kunnen zijn dan de extra kosten die met de productie van groene stroom zijn gemoeid. De stimulans die van deze subsidie zal uitgaan is daardoor beperkt. Aan de productie van groene stroom zijn daardoor immers geen bijzondere voordelen verbonden.

Om die reden betwijfelt de Raad of het wetsvoorstel in voldoende mate bijdraagt aan het bevorderen van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie. Daarbij komt dat de stimulans aan de vraagzijde die nu nog uitgaat van het nihiltarief groene stroom, door het verdwijnen van het nihiltarief, niet verbetert. Gezien het gestelde in punt 2 hierna, kan dit wetsvoorstel de bevordering van een milieuhygiënisch verantwoorde elektriciteitsvoorziening, het doel van de stimuleringsmaatregel, zelfs tegenwerken en het gebruik van grijze stroom stimuleren ten koste van groene stroom. Mede in het licht van verplichtingen die op grond van Europese regelgeving op Nederland rusten, bijvoorbeeld de verplichting dat in 2010 9% van het elektriciteitsverbruik duurzaam dient te zijn, (*zie noot 2*) is dit zorgwekkend.

De Raad adviseert beter toe te lichten op welke wijze de voorgestelde maatregel ondanks het verdwijnen van het nihiltarief voor groene stroom, kan bijdragen aan het verbeteren van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie en een grotere vraag naar groene stroom.

2. De tarieven waarvoor in artikel 72h regels worden gesteld dienen ter compensatie van de kosten van het kopen van de productiewaarden door TenneT. De subsidie die feitelijk door de landelijke netbeheerder wordt uitgekeerd voor de productie van groene stroom wordt met behulp van deze tarieven gefinancierd. Voor 2003 is het maximumtarief per aansluiting vastgelegd in artikel 72h, tweede lid. Het is vastgesteld op 34 euro. Dit tarief geldt voor alle afnemers, inclusief de grootverbruikers.

Door het hanteren van de aansluiting als maatstaf voor de heffing en niet het elektriciteitsverbruik, drukt de heffing relatief zwaar op kleinverbruikers en nauwelijks op grootverbruikers. Uit het oogpunt van de doelstelling van het voorstel, namelijk het creëren van een duurzame en milieuhygiënisch verantwoorde elektriciteitsvoorziening, ligt het meer voor de hand dat het elektriciteitsverbruik (mede) als maatstaf voor de heffing wordt gehanteerd. Het elektriciteitsverbruik (de omvang van de vraag) is immers mede van sterke invloed op de mate waarin milieuproblemen zich in verband met de elektriciteitsproductie voordoen.

Tegelijkertijd doet zich het effect voor dat de heffing lager zal zijn naarmate de in Nederland geproduceerde stroom grijs is omdat er minder productiewaarden kunnen worden gekocht. Afnemers hebben er dan ook financieel belang bij dat stroom zo grijs mogelijk is. In het bijzonder voor afnemers die geen beschermde afnemer zijn en die dus kunnen kiezen van welke aanbieder zij elektriciteit afnemen, welke groep afnemers in de loop van de komende jaren zal toenemen, kan dit aspect een rol spelen en kan worden gezegd dat de heffing zelfs het doel van het voorstel, te weten het bevorderen van een duurzame en milieuhygiënisch verantwoorde elektriciteitsvoorziening, tegenwerkt.

De Raad adviseert de systematiek van de heffing beter af te stemmen op het met het voorstel nagestreefde doel.

3. In het voorgestelde artikel 72g is de basis neergelegd voor het tarief dat de financiering biedt voor de bekostiging van de koop van productiewaarde van groene stroom. De heffing dient te worden voldaan terzake van de aansluiting op het net. Daarbij is het niet van belang of, en in welke mate, de aansluiting strekt tot het afnemen van in Nederland, dan wel in het

buitenland geproduceerde stroom.

Volgens de toelichting (paragraaf 4 en toelichting bij artikel 72g) is rekening gehouden met de regel dat het tarief geen verkapte parafiscale heffing mag zijn. Het tarief mag volgens de toelichting, vanwege de milieudoelstelling van het bevorderen van de milieukwaliteit van de Nederlandse elektriciteitsproductie, alleen in rekening worden gebracht bij op het Nederlandse net aangesloten afnemers en het mag geen betrekking hebben op ingevoerde elektriciteit. Dit wordt bereikt door het tarief te leggen op de aansluiting, waardoor er geen relatie met het verbruik van elektriciteit en de invoer of uitvoer van elektriciteit is.

De Raad merkt hierover op dat nu de aansluiting een noodzakelijke voorwaarde voor de afname van elektriciteit vormt, het tarief ter zake van de aansluiting niet los kan worden gezien van die afname. Het tarief is bovendien ook verschuldigd indien de aansluiting uitsluitend dient terzake van in het buitenland geproduceerde elektriciteit, terwijl de opbrengst ten goede komt aan in Nederland geproduceerde groene stroom, die daardoor, in combinatie met het aansluittarief, goedkoper wordt. Zo bezien is de heffing wel degelijk van invloed op de uiteindelijke prijs die voor elektriciteit moet worden betaald.

De heffing is weliswaar zonder onderscheid van toepassing in die zin dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen de heffing ter zake van in Nederland, dan wel in het buitenland geproduceerde stroom. Door de koppeling als gevolg van het bestemmen van de opbrengst voor de koop van productiewaarden van in Nederland geproduceerde groene stroom, wordt over het geheel genomen de heffing via die bekostigingssystematiek weer terugschluisd naar in Nederland geproduceerde groene stroom. Voor in het buitenland geproduceerde groene stroom vindt deze terugschluis niet plaats. De Raad concludeert dan ook, dat de heffing, in samenhang met de bekostigingssystematiek, moet worden gezien als een heffing van gelijke werking als bedoeld in artikel 25 van het EG-Verdrag (zie in dit verband ook de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, laatstelijk in zijn arrest van 23 april 2002 in zaak C-234/99, *Nygård - Svineafgiftsfonden*). De Raad adviseert het voorstel aan te passen zodat deze strijdigheid met het Gemeenschapsrecht wordt weggenomen. Daarbij verdient het aanbeveling beter tot uitdrukking te brengen dat de toeslag het karakter van een (verbruiks)belasting heeft.

4. Op basis van de artikelen 69 en 70 van het wetsvoorstel is TenneT verplicht een aanbod te aanvaarden tot het leveren van de productiewaarde (zie *noot 3*) van groene stroom. Met andere woorden: TenneT moet van op het Nederlandse net aangesloten producenten de productiewaarde van groene stroom kopen. Feitelijk komt het erop neer dat de landelijke netbeheerder de productie van groene stroom door op het Nederlandse net aangesloten bedrijven subsidieert door de meerkosten van de productie van deze stroom te vergoeden. Het ontgaat de Raad waarom in het wetsvoorstel is gekozen voor de systematiek van de koop van productiewaarde, nu op geen enkele wijze sprake is van doorverkoop of anderszins van handelbaarheid van deze productiewaarden voor de beheerder van het hoogspanningsnet: er is immers niets te verhandelen, anders dan bijvoorbeeld het geval is bij groencertificaten, die wel handelbaar zijn. De introductie van het begrip productiewaarde kan er derhalve niet aan afdoen dat er in juridische zin sprake is van subsidie.

Daarnaast roept de gedwongen aankoop van productiewaarde door de beheerder van het hoogspanningsnet de vraag op, welke gevolgen die verplichte aankoop heeft voor de verhandeling en de marktcondities van de (groene) stroom die met die productiewaarden samenhangt, gegeven het feit dat de beheerder van het hoogspanningsnet zelf geen rol toekomt bij de verhandeling van stroom. Tenslotte leidt deze systematiek tot vragen van civielrechtelijke (inbreuk op de contractsvrijheid) en fiscaalrechtelijke (BTW) aard.

De Raad adviseert het voorstel op dit punt aan te passen in die zin dat het voorstel

rechtstreeks voorziet in het verlenen van subsidie terzake van de extra kosten die zijn verbonden aan de productie van groene stroom. In ieder geval zullen in de toelichting de hiervoor gestelde vragen moeten worden beantwoord.

5. TenneT is een privaatrechtelijke rechtspersoon waaraan de uitoefening van een publiekrechtelijke bevoegdheid is opgedragen. TenneT krijgt de taak de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie in Nederland te bevorderen (artikel 16, tweede lid, onder f) en doet dit door een aanbod te aanvaarden tot het kopen van productiewaarden van producenten van groene stroom, hetgeen neerkomt op subsidieverlening.

Privaatrechtelijke rechtspersonen die belast zijn met openbaar gezag en ter uitoefening daarvan op grond van publiekrechtelijke bevoegdheden besluiten nemen, zijn aan te merken als bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, eerste lid, onder b, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In de toelichting bij het wetsvoorstel wordt geen aandacht besteed aan het feit dat TenneT als bestuursorgaan is aan te merken en dat hij in die hoedanigheid besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, Awb kan nemen die vatbaar zijn voor bezwaar en beroep.

De Raad adviseert om hiermee in het wetsvoorstel rekening te houden.

6. In artikel 72h wordt een aantal regels gesteld omtrent de vaststelling van het tarief. Uit de formulering van de bepalingen kan worden afgeleid dat het tarief wordt vastgesteld voor een periode van 12 maanden per aansluiting. In artikel 72i wordt voor de betaling uitgegaan van tarieven welke in gelijke termen als die voor de aansluiting moeten worden betaald. De artikelen 72h en 72i sluiten door het verschil in formulering niet goed op elkaar aan. Dat leidt tot vragen, bijvoorbeeld in de situatie dat de belanghebbende in de loop van het kalenderjaar verhuist of van netbeheerder wisselt, mede in relatie tot het in artikel 72h, tweede lid, genoemde maximum.

De Raad adviseert het voorstel met inachtneming van het voorgaande aan te passen.

7. Op grond van dit wetsvoorstel vervallen de regels voor de teruglevering (*zie noot 4*) van elektriciteit, afkomstig van een kleine WKK-installatie, en de daarvoor verschuldigde vergoeding, die thans zijn neergelegd in hoofdstuk 5, paragraaf 2 (Teruglevering van elektriciteit) van de Elektriciteitswet 1998 (de artikelen 69 tot en met 72). In plaats daarvan komt een nieuwe paragraaf 2 (Stimulering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie).

De levering van elektriciteit aan huishoudens (beschermd afnemers) is tot 2004 gereguleerd. Vanaf 1 januari van dat jaar is voor de kleinverbruikersmarkt volledige concurrentie voorzien en verdwijnen zowel de figuur van de vergunninghouder als bedoeld in artikel 53 van de Elektriciteitswet 1998 als de figuur van de beschermde afnemer. Tot dat tijdstip mogen alleen vergunninghoudende leveranciers in een exclusief afzetgebied elektriciteit aan kleinverbruikers leveren tegen een voorgeschreven prijs.

Omdat door de voorgestelde wijziging de figuur van de vergunninghouder nu reeds verdwijnt uit hoofdstuk 5, paragraaf 2, is in artikel II, eerste lid, voor de overgangperiode tot en met 31 december 2003 voor de vergunninghouder de verplichting opgenomen een aanbod tot het leveren van elektriciteit te aanvaarden indien een beschermde afnemer dit aanbod doet en deze afnemer elektriciteit opwekt met een WKK-installatie. In dat geval ontvangt de beschermde afnemer van de vergunninghouder voor het leveren van WKK-electriciteit een vergoeding die gelijk is aan de vergoeding die de vergunninghouder in 2002 aan een dergelijke beschermde vergunninghouder verschuldigd was.

Merkwaardig genoeg blijkt deze situatie te kunnen samenvallen met de thans voorgestelde

koopregeling waarbij het gaat om beschermde afnemers, die WKK-elektriciteit voor eigen gebruik produceren, en daarnaast het restant van deze elektriciteit leveren aan een vergunninghouder (een leverancier van elektriciteit), die verplicht is deze elektriciteit te kopen. De beschermde afnemers zijn dus in deze situatie in feite ook producenten van elektriciteit, die, net als andere producenten, gebruik kunnen maken van de faciliteiten van het wetsvoorstel. Dat samenloop van beide regelingen niet is uitgesloten is ook onderkend, getuige de volgende passage in de memorie van toelichting: "Overigens kunnen in het jaar 2003 beschermde afnemers van WKK-elektriciteit ook al gebruik maken van de koopregeling van dit wetsvoorstel ...". (zie noot 5)

Indien de beschermde afnemer gedurende het overgangsjaar niet alleen gebruik maakt van de vergoedingsregels van het overgangsrecht (artikel II) maar ook van de koopregeling in dit wetsvoorstel (TenneT koopt de productiewaarde van de door hen opgewekte WKK-elektriciteit) dan betaalt volgens laatstgenoemde regeling TenneT een door de Minister van Economische Zaken wettelijk gereguleerde prijs voor de productiewaarde.

Het is met andere woorden aan de beschermde afnemer zelf om te beoordelen of het financieel aantrekkelijk is om in het jaar 2003 van twee walletjes te eten.

Besluit hij daartoe dan kan de door hem (terug) te leveren WKK-elektriciteit hem dus volgens het ene spoor van de voorgestelde koopregeling een vergoeding opleveren van maximaal 6 Euro ct/kWh en volgens het andere spoor, namelijk dat van de geldende terugleverregels, een vergoeding die gelijk is aan de vergoeding die in 2002 aan een dergelijke afnemer verschuldigd was.

De vraag dient zich aan of de bedoelde samenloop in dit geval wel wenselijk is en het niet de voorkeur verdient daarvan af te zien en uitsluitend uit te gaan van een overgangsrechtelijke voorziening die voor de beschermde afnemer gedurende het jaar 2003 voldoende zekerheid biedt dat hij er ten opzichte van de voorafgaande jaren financieel niet op achteruit zal gaan. De Raad opteert voor de laatste oplossing. Indien de samenloop echter wordt gehandhaafd dan dient daarover in de memorie van toelichting meer duidelijkheid te worden geboden.

8. Voor redactionele kanttekeningen verwijst het college naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet niet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal dan nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State

Bijlage bij het advies van de Raad van State van 14 oktober 2002, no.W10.02.0388/II, met redactionele kanttekeningen die de Raad in overweging geeft.

- In de ondertekening van het wetsvoorstel de naam van de Minister weglaten.
- In de ondertekening van de memorie van toelichting ontbreekt de handtekening van de Minister en dient de naam van de Minister vermeld te worden onder "De Minister van Economische Zaken".

Nader rapport (reactie op het advies) van 5 november 2002

1. Wij delen niet de twijfel die de Raad van State heeft bij de vraag of het wetsvoorstel voldoende bijdraagt aan de bevordering van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie: wij zijn er zeker van dat dat inderdaad het geval zal zijn.

De kern van de aanpassing van het stimuleringsinstrumentarium voor groene stroom is een verschuiving van een overwegend vraaggestuurde stimulering, waar ook geïmporteerde groene stroom van kan profiteren, naar een overwegend aanbodgestuurde stimulering, die alleen van toepassing is op in Nederland geproduceerde groene stroom en die voor maximaal tien jaar een vaste vergoeding inhoudt. Deze langjarige zekerheid voor investeerders in het nieuwe stelsel zal naar onze stellige verwachting een daadwerkelijk stimulerend effect hebben. Dat stimulerende effect wordt vervolgens bereikt tegen lagere kosten dan in het huidige fiscale regime het geval is, doordat in het nieuwe stelsel buitenlandse stroom veel minder gestimuleerd wordt dan thans het geval is. Al met al is de nieuwe regeling kosteneffectiever dan het huidige stelsel.

Op advies van de Raad is in paragraaf 1 van het algemene deel van de memorie van toelichting beter toegelicht op welke wijze de voorgestelde maatregel, ondanks het verdwijnen van het nihil tarief voor groene stroom, kan bijdragen aan het verbeteren van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie.

2. De kans dat afnemers bewust meer grijze stroom gaan afnemen om het tarief naar beneden bijgesteld te krijgen, achten wij uitgesloten. Het elektriciteitsverbruik van individuele kleinverbruikers ten opzichte van het totale Nederlandse verbruik is namelijk zeer gering, waardoor kleinverbruikers alleen invloed op het tarief kunnen uitoefenen als een zeer grote groep gezamenlijk een dergelijke strategie zou kiezen. Ook individuele grootgebruikers zullen een dergelijke strategie naar verwachting niet kiezen omdat het te betalen tarief van 34 euro per aansluiting zeer gering is in vergelijking met hun totale elektriciteitsrekening.

Bovendien is, zoals is beschreven in paragraaf 1 van het algemeen deel van de memorie van toelichting, gebleken dat afnemers belang hechten aan de milieukwaliteit van de door hen afgenomen elektriciteit. Door de combinatie van enerzijds vraagstimulering door een verlaagd tarief van de regulerende energiebelasting, en anderzijds stimulering van de aanbodzijde van groene stroom op grond van het wetsvoorstel, kan ook in de toekomst groene stroom worden verkocht tegen een prijs die gelijk is aan die van grijze stroom. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de meerderheid van de consumenten in dat geval groene stroom verkiest boven grijze stroom. Een minderheid is zelfs bereid iets meer te betalen voor groene stroom. Ook ECN en het RIVM constateren in hun Referentieraming (Referentieraming energie en CO₂ 2001/2010, p.59, ECN beleidsstudies, januari 2002) dat er nog een aanzienlijk potentieel van ongeveer 3 miljoen klanten in 2010 is voor groene stroom bij een prijs die in de buurt ligt van die voor grijze stroom.

Ten slotte wijzen wij er nog op dat het wetsvoorstel nagenoeg lastenneutraal zal uitwerken, daar het tarief voor de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie wordt gecompenseerd door een even grote verhoging van de belastingvermindering van de regulerende energiebelasting op grond van artikel 36j van de Wet belastingen op milieugrondslag. Ook om die reden is het door de Raad geschetste scenario van afnemers die bewust kiezen voor grijze stroom om aldus het tarief voor de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie omlaag te krijgen onwaarschijnlijk.

Het tarief per aansluiting is een eenvoudig en goed toepasbaar middel om tot een zelffinancierend systeem binnen de elektriciteitssector te komen. Onze conclusie is dat de

systematiek van de heffing is afgestemd op het met het wetsvoorstel nagestreefde doel.

3. Naar onze mening is er geen sprake van strijdigheid met het EG-recht in de zin dat de inning van het tarief op basis van het wetsvoorstel een verboden heffing van gelijke werking als bedoeld in artikel 25 van het EG-Verdrag oplevert. Wij hebben paragraaf 4 van de memorie van toelichting op dit punt aangevuld, zodat thans duidelijker naar voren komt dat het wetsvoorstel in overeenstemming is met het EG-recht.

Wij merken overigens nog op dat de oplossing die de Raad voorstelt, namelijk het instellen van een (verbruiks)belasting ter voorkoming van strijd met het EG-recht, enkel bruikbaar is indien het mogelijk is een dergelijke (verbruiks)belasting over uitsluitend in Nederland opgewekte elektriciteit te heffen. Echter, dit is niet uitvoerbaar, aangezien het wegens de kenmerken van elektriciteit, zodra zij in het transmissie- of distributienetwerk is opgenomen, niet mogelijk is om de oorsprong ervan en met name de energiebron waaruit zij is geproduceerd, vast te stellen. Dit is erkend door het Hof van Justitie in het arrest Preussen Elektra (arrest van 14 maart 2001, C-379/98, Jur. I-02099). En voor die gevallen waarin wel zekerheid bestaat over de volledig buitenlandse oorsprong van elektriciteit, regelt het voorliggende wetsvoorstel dat geen tarief wordt geheven. Dan is immers sprake van een directe verbinding met de buitenlandse producent en daarmee van een aansluiting die buiten Nederland gelegen is en dus niet onder het MEP-tarief valt.

Wij hebben daarom geen aanleiding gezien het wetsvoorstel zelf op dit punt te wijzigen; wel is, als gezegd, de memorie van toelichting uitgebreid. Overigens is de Europese Commissie nog in de gelegenheid zich over dit aspect uit te spreken in het kader van de melding van dit wetsvoorstel bij de Commissie.

4. Met de Raad van State menen wij, dat het wenselijk is in het wetsvoorstel expliciet tot uitdrukking te brengen dat de in het voorstel voorgestelde maatregel in wezen een subsidie betreft. Door het ook expliciet aldus te noemen ontstaat duidelijkheid voor alle betrokkenen. Dat laat uiteraard onverlet dat de financiering van de subsidie binnen de elektriciteitssector plaatsvindt en dus niet via de rijksbegroting loopt. De redenen daarvoor zijn drieërlei:

- aldus ontstaat een gesloten systeem, een zelfdragend systeem binnen de sector;
- hiermee wordt aangesloten bij buitenlandse systemen;
- aldus kan langjarige zekerheid worden geboden.

Het wetsvoorstel voorziet thans dus rechtstreeks in het verlenen van subsidie terzake van de extra kosten die zijn verbonden aan de productie van groene stroom. Hiertoe zijn de artikelen 72m tot en met 72z ingevoegd en de oude artikelen 69 tot en met 72e vervangen door andere artikelen. Uiteraard is ook de memorie van toelichting aan de nieuwe systematiek aangepast.

5. In samenhang met punt 4 van het advies van de Raad van State, ben ik ertoe overgegaan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet - of een door deze op te richten vennootschap - expliciet aan te merken als zelfstandig bestuursorgaan, voor zover dit orgaan de subsidieregeling van het wetsvoorstel uitvoert. Met het oog hierop is in het wetsvoorstel een aantal nieuwe artikelen opgenomen (69 tot en met 72l, IV). Ook hiervoor geldt dat de memorie van toelichting op dit punt is aangepast.

6. Artikel 72ab (artikel 72h-oud) betreft de vaststelling van het tarief voor een verbruiksperiode van twaalf maanden dat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet ten hoogste mag berekenen. Artikel I, onderdeel D (artikel 16, negende lid) (artikel 72i-oud) regelt de wijze waarop het tarief geïnd dient te worden. Bovengenoemde

artikelen beogen dus een beschrijving te geven van verschillende doelen: de vaststelling van het tarief enerzijds en de inning van het tarief anderzijds, waarbij de vaststelling per twaalf maanden plaatsvindt en de inning een periodieke opdeling hiervan kan zijn. Wij zijn daarom van mening dat het wenselijk is de twee formuleringen naast elkaar te laten bestaan. Naar aanleiding van het advies van de Raad is de artikelsgewijze toelichting bij artikel 16, negende lid, op dit punt uitgebreid.

7. Vanaf de datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel tot en met 31 december 2003 zal voor beschermde afnemers zowel de terugleververgoeding, zoals opgenomen in artikel II van het wetsvoorstel, als de stimuleringsregeling van de productie van WKK-elektriciteit, die in artikel I van het wetsvoorstel is omschreven, bestaan. Van een dubbele vergoeding, zoals verondersteld door de Raad van State, is echter geen sprake. De twee vergoedingen beogen namelijk ieder een verschillend doel en zijn ook wezenlijk verschillend van karakter.

De terugleververgoeding van artikel II, zoals overgenomen uit de artikelen 69 tot en met 72 (oud) van de Elektriciteitswet 1998, waarborgt de positie van beschermde afnemer jegens zijn monopolioïde leverancier indien hij bepaalde soorten elektriciteit opwekt en op het openbare net invoedt. Sinds het vrij worden van de markt voor duurzame elektriciteit per 1 juli 2002 door het in werking treden van de Regeling groencertificaten Elektriciteitswet 1998 zijn genoemde artikelen 69 tot en met 72 (oud) alleen nog toepasselijk voor beschermde afnemers die elektriciteit opwekken met een installatie voor de opwekking van elektriciteit door middel van warmtekrachtkoppeling. De artikelen 69 tot en met 72 (oud) zijn per 1 januari 2002 dienovereenkomstig gewijzigd. Deze artikelen verplichten de vergunninghouder een redelijke, marktconforme prijs aan de beschermde afnemer te betalen voor diens elektriciteit. Daarentegen heeft de met het wetsvoorstel beoogde stimulering van de productie voor onder andere elektriciteit opgewekt door middel van warmtekrachtkoppeling, tot doel een financiële prikkel te geven voor de reductie van de CO₂-uitstoot. In de huidige marktprijzen komt deze hogere milieukwaliteit van WKK-elektriciteit op geen enkele wijze tot uitdrukking. Dat geldt dus ook voor de redelijke, marktconforme prijs die de vergunninghouder verplicht is aan de beschermde afnemer te betalen conform bovengenoemde artikelen 69 tot en met 72 (oud) van de Elektriciteitswet 1998.

De ene regeling (artikel II) betreft dus marktordeningsbeleid en biedt de beschermde afnemer de zekerheid dat hem een marktconforme prijs betaald wordt voor uitsluitend het product elektriciteit; de andere vergoeding (de subsidie) betreft klimaatbeleid en biedt elke WKK-producent een waardering voor uitsluitend de hogere milieukwaliteit van de WKK-elektriciteit, welke waardering de markt niet geeft.

Wij zijn daarom van mening dat beide regelingen noodzakelijk zijn. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is het algemeen deel van de memorie van toelichting, paragraaf 5, onder Teruglevering van elektriciteit, op dit punt verduidelijkt. Voorts is van de gelegenheid gebruik gemaakt om het bedrag in artikel II, dat was gekoppeld aan het bedrag over het jaar 2002, te kunnen actualiseren naar de stand van zaken over het jaar 2003.

8. De redactionele opmerkingen van de Raad van State zijn in het wetsvoorstel verwerkt.

9. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om het wetsvoorstel op enkele uitvoeringstechnische punten te verbeteren en te verduidelijken

Wij mogen U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten- Generaal te zenden.

(1) Tenzij anders aangegeven wordt met het oog op de leesbaarheid in deze tekst het begrip groene stroom gebruikt om duurzame elektriciteit, klimaatneutrale elektriciteit en elektriciteit door middel van warmtekrachtkoppeling aan te duiden.

(2). Dit vloeit voort uit richtlijn 2001/77/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 september 2001 betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt (PbEG L 283).

(3). De productiewaarde moet worden gezien als een immaterieel recht dat ontstaat doordat producenten duurzame elektriciteit, klimaatneutrale elektriciteit en elektriciteit opgewekt door middel van warmtekrachtkoppeling opwekken en ten bewijze daarvan (groen)certificaten verkrijgen. De productiewaarde belichaamt zodoende de daadwerkelijke opwekking van dergelijke elektriciteit, maar brengt bij duurzame elektriciteit en klimaatneutrale elektriciteit ook tot uitdrukking dat de producent zich voorneemt gedurende ten minste tien jaar zijn productie-installatie in stand en in bedrijf te houden, overeenkomstig de schriftelijke verklaring die hij dienaangaande heeft afgelegd (artikel 71).

(4). De regeling voor teruglevering van elektriciteit is thans neergelegd in de artikelen 69 tot en met 72 van de Elektriciteitswet 1998. Kern van deze regeling is dat een vergunninghouder verplicht is een aanbod tot het leveren van elektriciteit te aanvaarden indien dit aanbod afkomstig is van een beschermde afnemer en het gaat om WKK-electriciteit. De betekenis van deze regeling neemt in de loop der tijd af doordat de omvang van de groep "beschermde afnemers" afneemt (artikel 1, eerste lid, onderdeel d, 10, van de Elektriciteitswet 1998). Ingevolge dit artikel zullen er met ingang van 1 januari 2004 geen beschermde afnemers meer zijn. Hiermee wordt de verplichting voor het aanvaarden van het aanbod tot het leveren van elektriciteit dus eerst beperkt, omdat er minder beschermde afnemers zijn, en zal dus uiteindelijk geheel vervallen op het moment dat er helemaal geen beschermde afnemers meer zijn.

(5). Memorie van toelichting, Algemeen deel, slot paragraaf 5.